

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 8/13
Luksemburgā, 2013. gada 31. janvārī

Spriedums lietā C-12/11
Denise McDonagh/Ryanair Ltd

Gaisa pārvadātājam ir jāsniedz atbalsts pasažieriem, kuru lidojums ir atcelts tādu ārkārtēju apstākļu dēļ, kā Eiropas gaisa telpas slēgšana pēc *Eyjafjallajökull* vulkāna izvirduma

Savienības tiesībās nav paredzēts minētā pienākuma sniegt atbalstu (izmitināšana, ēdināšana, atspirdzinājumi) pasažieriem ierobežojums laika vai finansiālā izpratnē

Lidojuma atcelšanas gadījumā gaisa pārvadātājam saskaņā ar Savienības tiesībām¹ ir jāsniedz atbalsts attiecīgajiem pasažieriem, kā arī jāizmaksā tiem kompensācija. Atbilstoši **pienākumam sniegt atbalstu** gaisa pārvadātājam bez maksas, ņemot vērā gaidīšanas ilgumu, ir jānodrošina atspirdzinājumi, ēdināšana un atbilstošā gadījumā arī izmitināšana viesnīcā, transports no lidostas līdz izmitināšanas vietai, kā arī iespēja sazināties. Gaisa pārvadātājam šis pienākums ir jāpilda arī tad, ja lidojums ir atcelts ārkārtēju apstākļu dēļ, proti, no kuriem nevarētu izvairīties pat tad, ja tiktu veikti visi iespējamie pasākumi. Savukārt no **pienākuma izmaksāt kompensāciju** gaisa pārvadātājs var atkāpties, ja tas var pierādīt, ka lidojums ir atcelts šādu apstākļu dēļ.

Pēc Islandes vulkāna *Eyjafjallajökull* izvirduma vairāku savienības dalībvalstu – tostarp Īrijas – gaisa telpa lidaparātiem radīta riska dēļ tika slēgta laika posmā no 2010. gada 15. līdz 22. aprīlim.

D. McDonagh bija to pasažieru vidū, kuru 2010. gada 17. aprīlī paredzētais lidojums no Faro uz Dublinu tika atcelts vulkāna izvirduma dēļ. Lidojumi starp kontinentālo Eiropu un Īriju tika atsākti tikai 2010. gada 22. aprīlī un *D. McDonagh* Dublinā varēja atgriezties tikai 2010. gada 24. aprīlī. Šajā laika posmā *Ryanair* viņai nepiedāvāja nekādu atbalstu. Šādos apstākļos viņa uzskata, ka lidsabiedrībai ir jāizmaksā viņai kompensācija apmēram EUR 1130 apmērā, kas atbilst ēdināšanas, atspirdzinājumu, nakšņošanas un transporta izmaksām laika posmā no 2010. gada 17. līdz 24. aprīlim.

Dublin Metropolitan District Court (Īrija), kurā izskatāma šī lieta, vaicā Tiesai, vai Eiropas gaisa telpas slēgšana, ko izraisījis vulkāna izvirdums, ietilpst jēdzienā “ārkārtēji apstākļi”, kas gaisa pārvadātājiem rada pienākumu sniegt atbalstu pasažieriem, vai tomēr tā ir uzskatāma par apstākļiem, kas pārsniedz “ārkārtēju apstākļu” robežas un atbrīvo minēto pārvadātāju no pienākuma sniegt atbalstu pasažieriem. Turklāt gadījumā, ja Tiesa atzītu, ka šādi apstākļi tiešām ir ietilpst “ārkārtēju apstākļu” jēdzienā, tai tiek lūgts arī atbildēt uz jautājumu, vai šādā situācijā pienākums sniegt atbalstu ir jāierobežo laikā un/vai finansiāli.

Tiesa vispirms norāda, ka Savienības tiesībās, neskaitot “ārkārtējos apstākļus”, nav atsevišķas “īpaši neparastu” apstākļu kategorijas, kuru rezultātā gaisa pārvadātājs būtu atbrīvots no visiem regulā paredzētajiem pienākumiem, tostarp pienākuma sniegt atbalstu. Tātad, ja tādi apstākļi, kādi ir pamatlietā, to izcelsmes vai apmēru dēļ pārsniegtu jēdziena “ārkārtēji apstākļi” izpratni, tā rezultātā gaisa pārvadātājiem atbalsts būtu jāsniedz tikai tiem pasažieriem, kuri lidojuma atcelšanas dēļ ir nonākuši nosacītās grūtībās. Turpretim tādiem pasažieriem, kuri ir īpaši neaizsargāti, jo ir spiesti vairākas dienas palikt lidostā, šāda aizsardzība būtu liegta. Tādēļ Tiesa atbild, ka tādi apstākļi, kā daļas Eiropas gaisa telpas slēgšana tāda vulkāna izvirduma dēļ, kā

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regulā (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 1. lpp.).

Eyjafjallajökull vulkāns, ir “ārkārtēji apstākļi” un tie neatbrīvo gaisa pārvadātājus no atbalsta sniegšanas pienākuma.

Turpinot Tiesa precizē, ka pienākums sniegt atbalstu ārkārtēju apstākļu dēļ atcelta lidojuma pasažieriem nav nekādi ierobežots – nedz laikā nedz finansiāli. Tādēļ visi pienākumi sniegt atbalstu pasažieriem, kuru lidojums ir atcelts, pilnībā attiecas uz gaisa pārvadātāju visu laika periodu, kamēr attiecīgajiem pasažieriem ir jāgaida maršruta maiņa. Tiesa uzsver, ka atbalsta sniegšana šādiem pasažieriem ir īpaši svarīga, ja ir iestājušies ilgstoši “ārkārtēji apstākļi” un tieši šādā gadījumā gaidīšana atcelta lidojuma dēļ ir īpaši ilga, kā dēļ ir jānodrošina, lai pasažierim būtu pieejamas pirmās nepieciešamības preces un pakalpojumi, pie kam visu gaidīšanas laiku.

Visbeidzot Tiesa norāda, ka, kaut arī atbalsta pienākums gaisa pārvadātājiem rada finansiālas sekas, tās nevar uzskatīt par nesamērīgām attiecībā pret mērķi sniegt augsta līmeņa pasažieru aizsardzību. Šī mērķa nozīmīgums var attaisnot pat ievērojamas negatīvas sekas attiecībā uz atsevišķiem tirgus dalībniekiem. Turklāt gaisa pārvadātājiem kā rūpīgiem uzņēmējiem ir jāparedz šīs izmaksas, kas saistītas ar tā pienākuma sniegt atbalstu izpildi. Turklāt ar šī pienākuma veikšanu saistītās var ietvert lidmašīnas biļetes cenā.

Vēl Tiesa uzsver, ka lidmašīnas pasažieris kā kompensāciju par to, ka gaisa pārvadātājs nav ievērojis pienākumu sniegt atbalstu, var saņemt tikai summas, kuras ir bijušas nepieciešamas, atbilstošas un samērīgas, lai novērstu pārvadātāja pieļautos pasažierim sniedzamā atbalsta trūkumus trūkumus, un tas ir jāizvērtē valsts tiesai.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts prāvas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma [teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 430 33127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami no “[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2296 4106